

Methotrexatbehandling til astmapatienten

Hvad er Methotrexat?

Methotrexat (forkortes MTX) er et cytostatikum, da det nedsætter delingshastigheden af celler i kroppen. MTX er i de seneste 30 år blevet brugt til behandling af forskellige sygdomme. Det drejer sig om visse former for kræft, psoriasis, leddegigt, tarmsygdomme og astma.

Hvordan virker MTX?

MTX dæmper betændelsestilstanden i luftvejene, men har ikke binyrebarkhormonernes bivirkninger. MTX bruges normalt kun, efter at andre lægemidler har været forsøgt, og ikke har hjulpet. Cirka 2/3 af patienterne med svær astma kan have gavn af behandlingen, men virkningen indtræder først efter tre måneders behandling.

Hvis virkningen ikke er indtrådt efter seks måneder, vil behandlingen blive afbrudt.

Hvordan skal Methotrexat tages?

MTX er på 2,5 mg pr. tablet. Tabletten tages kun én gang om ugen. Man må aldrig tage mere medicin end det ordinerede. Tabletterne skal sluges hele.

Hvis der opstår kvalme ved indtagelse af medicinen, kan man med fordel tage medicinen om aftenen.

Hvis en dosis glemmes?

For at få den bedste virkning bør dosis tages som aftalt. Glemmes en dosis, så tag den, når det opdages. Der må aldrig tages dobbeltdosis på én gang.

Hvordan foregår kontrollen?

Før start på methotrexatbehandling tages blodprøver og røntgenbillede af lunger.

Blodprøver kontrolleres herefter med faste intervaller. De første uger hyppigt, derefter en gang om måneden og siden hver tredje måned. Datoerne vil blive aftalt med sygeplejersken.

Blodprøverne tages for at observere eventuelle medicinbivirkninger.

Hvilke bivirkninger kan forekomme?

Generelt tåles Methotrexat godt. Opstår der bivirkninger, forsvinder de, når behandlingen ophører.

Ti procent får kvalme, opkastning, diarré og nedsat appetit. For at reducere bivirkningshyppigheden anbefales det at tage Folinsyre på 5 mg, en tablet tre dage før, der tages Methotrexat. Man skal aldrig tage Methotrexat og Folinsyre på samme dato. I sjældne tilfælde kan man få tendens til blå mærker, blæner i munden, hovedpine, let hårtab, humørsvingninger (depression), lever- og nyrepåvirkning. Yderst sjældent kan der komme lungepåvirkning med hoste.

Det er **VIGTIGT** at følge nedenstående forholdsregler:

- Stop med MTX ved feber, og kontakt lungeafdelingen.
- Hvis du får bivirkninger, så stop med Methotrexat og kontakt lungeafdelingen.

Methotrexat og anden medicin?

Methotrexat må ikke tages sammen med:

Sulfopræparater: Trimothoprim (Batrim, Monotrim, Sulfotrim, Trimopan) (det præparat der oftest anvendes ved blærebetændelse).

Acetylsalicylsyre (Albyl, Aspirin, Magnyl), der tages mod smerter

Gigtmidler som f. eks NSAID-præparater.

Får man behov for smertestillende medicin, så tag helst medicin af paracetamol-type (Pamol, Panodil, Pinex).

Alkohol/graviditet/vaccination?

Både alkohol og Methotrexat kan belaste leveren.

Tages Methotrexat, må alkoholforbruget højst være fire genstande om ugen.

Undgå vaccinationer under behandlingen med Methotrexat, da immunsystemet er svækket. Methotrexat må ikke anvendes af gravide eller under amning.

Både kvinder og mænd i behandling med Methotrexat skal anvende sikkert svangerskabsforebyggende middel under, og i mindst tre måneder efter behandlingen. Methotrexatbehandlingen skal ophøre mindst tre måneder før planlagt graviditet

Med venlig hilsen
personalet
Klinik for Lungesygdomme